

La casa té petites terrasses amb oliveres, petits menjadors i estances gairebé distribuïdes per atzar. Destaca un menjador d'estiu amb una taula de pissarra, és un cos d'una sola peça, gairebé inexplicable, és sorprenent i original. Petites estances, algunes de sostre baix, d'altres bigarrades, atapeïdes d'objectes de gust desigual, inconnexos; denoten un valor per l'objecte, quasi fetitxista. Una habitació de lectura de Gala de forma circular; el taller de Dalí de sostre alt, lluminós i obert al mar. En conjunt és un edifici senzill, de parets emblanquinades, desiguals, típics de la construcció tradicional dels pescadors de la costa. En el dormitori de Dalí i Gala, i a través de finestres i miralls, col·locats estratègicament els arribava el primer raig de llum del sol al matí a la capçalera del seu llit. Entre la multitud d'objectes personals que hi ha destaca un samovar ², vestigi significatiu de l'origen rus de Gala. En un petit racó hi ha el dibuix de Gala quan era joveneta, és un detall significatiu, sobretot per la poca coneixença que ens ha deixat la musa inspiradora del geni.

La casa desprèn un aire mig d'autenticitat, mig preparat per a l'exposició. Hi ha alguns tocs de vida quotidiana, alguns elements de festa. Però sobretot ressalta la situació de la casa en la petita badia de sorra pedregosa i fosca i una mar plana; una casa aïllada de l'entorn, una llar orientada a llevant i amagada de la fúria del vent. Les finestres obertes al mar tenen la mida rectangular, enquadren el paisatge natural a la seva mida i, a través del vidre, hi travessa una llum diàfana que ens retorna al silenci i la quietud, a la íntima soledat del pintor, de l'observador que deixa fer a la llum del sol, deixa que el temps passi i les ombres atrapin els forats de les roques i els soccavin i evoquin formes temorenques i inquietants.

Després vàrem rodejar la platja de Port Lligat fins a la platja de Calders des d'on hi ha una vista magnífica de la cala d'aigua tranquil·la, la casa com si s'enfilés a l'esquena d'un drac, la platja de Sant Antoni a l'altre costat.

Des d'aquest mirador bellíssim vàrem parlar de Dalí, alguns aspectes de la seva vida i obra: inquietant i apacible, provocadora, intel·ligent.

Hi ha tant que ja s'ha dit sobre Dalí, i tothom en té una opinió feta, que la conversa es va conduir des del diàleg, l'aportació de dades, algunes reflexions sobre història, algunes concrecions sobre estil i paisatge. El que va resultar molt enriquidor és la capacitat de diàleg que es va generar sobre aquesta personalitat inabastable, seductora; un artista treballador, culte, interessat per la societat i sensible al sofriment humà que va viure en una època històrica presidida pels contrastos originats per les guerres europees, les crisis econòmiques i la ruptura en l'art com a manifestació externa d'un món canviant i complex.

Alguns aspectes de la biografia de Dalí, comencem per la família de l'avi patern conegut com Galo Dalí, procedia de Llers ³. Era operari de taps de suro i va anar a Cadaqués a principis del S. XIX, allà es va casar amb la Sra. Cusí i del matrimoni van néixer Rafael, metge i Salvador, notari, casat amb Felipa Domènech de Barcelona, pares de Salvador i Anna Maria.

La família Dalí-Domènech es van instal·lar a Figueres on va transcórrer la vida del pintor, amb estades a Cadaqués on la família hi tenia casa. Crida l'atenció que en el decurs de tres generacions es produeixi un canvi tan substancial en la vida familiar, tant pel tarannà professional, com també en el benestar i projecció social de la família.

Pel que fa a Salvador Dalí, destaca la seva intel·ligència en crear imatges que es veuen diferents de lluny que de prop, aquest fenomen s'anomena el desdoblament: un massís de roques pot ser també el cap d'una persona. Una altra dimensió de la seva obra és la inspiració clàssica italiana realitzada en la figura humana

² El samovar és un atuell generalment de coure, emprat pels russos per a fer principalment te; en què l'aigua s'escalfa per un tub que el travessa, a la part inferior hi ha una reixeta on s'hi crema carbó, la calor que desprèn passa per aquest tub interior i l'aigua s'escalfa. Al amunt de l'atuell s'hi col·loca una tetera per a fer-hi el te i mantenir-lo calent. El samovar reposa sobre uns petits peus, al capdavant hi ha petita aixeta d'on s'extreu l'aigua. En la cultura russa el samovar és un atuell domèstic que es troba molt present en la llar.

³ El municipi empordanès es troba a l'interior de la comarca, prop de Figueres.

El grup de les Matinals escolta unes paraules de Rosa Serra. - Fotografia: Alfons Garcia